

**PROTOCOL DE PROTECCIÓ
DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA
FEDERACIÓ CATALANA D'HÍPICA**

1 - INTRODUCCIÓ

L'esport es el tercer espai on la infància inverteix més temps, juntament amb la família i l'educació, i es una eina fonamental per al desenvolupament integral de la infància. Per tant, tots els nens i nenes que participen en qualsevol activitat esportiva han de tenir un espai per al desenvolupament de la pràctica esportiva segur i protector, comptant amb adults sensibilitzats, formats i responsabilitzats amb el benestar de l'esportista.

El propòsit d'aquest protocol és donar a conèixer i potenciar la salvaguarda en el seu àmbit d'actuació, així com crear espais segurs on els menors puguin gaudir de la pràctica de l'equitació. L'elaboració del protocol respon a un context esportiu, on la possibilitat de crear vincles de confiança amb els professionals de les activitats esportives augmenta la probabilitat que un infant o adolescent verbalitzi situacions de maltractaments, abusos o altres violències a persones que percep com properes i, a la vegada, en situació d'ajudar-lo. Per tant, es considera fonamental que les persones que estan a prop d'aquestes nenes, nens i adolescents sàpiguem com s'ha d'actuar davant la revelació de situacions de violències sexuals o altres formes de violència, i també conèixer el circuit i els recursos als quals poden acudir.

El Protocol de protecció de la infància i de l'adolescència de la Federació Catalana d'Hípica (d'ara endavant FCH) mostra el compromís ètic i legal amb la protecció i el bon tracte a la infància. Prevenir la violència contra la infància i protegir els menors d'edat i els adolescents és tasca de tots. El propòsit d'aquest protocol és donar a conèixer i potenciar la salvaguarda en el seu àmbit d'actuació, així com crear espais segurs on els menors puguin gaudir de la pràctica de l'equitació

2 - ÀMBIT D'APLICACIÓ

El protocol d'actuació contra la violència sexual és aplicable a tota l'activitat, interna i externa, desenvolupada per la FCH, així com a totes les persones que formen part d'aquesta: personal directiu, personal tècnic, personal d'administració, oficials , etc., amb independència del tipus de vinculació, relació laboral i tipologia de contracte que mantinguin amb l'entitat.

Els comportaments inclosos en aquest protocol són inadmissibles, tant en l'àmbit de l'activitat de la FCH, com en l'activitat externa relacionada amb aquests (viatges, actes socials, etc.).

Les situacions que excedeixin de les competències de la FCH seran degudament documentades i s'informarà sobre les mateixes al Consell Català de l'Esport i al Consejo Superior de Deportes, segons sigui procedent per la competència derivada dels fets.

A l'annex I del present protocol, es detallen les definicions dels conceptes per a establir les bases sobre les quals es desenvolupen les polítiques de protecció i a l'Annex II el marc jurídic en el que s'ampara.

3- OBJECTIUS

Aquest protocol regula els objectius que la FCH busca assolir en l'àmbit de les seves activitats esportives i complementàries, sent els mateixos:

1. Vetllar pel compliment dels drets de la infància que participa a les nostres activitats.
2. Minimitzar situacions de risc que puguin suposar una amenaça de violència per a qualsevol nen, nena o adolescent.
3. Constituir una estructura organitzativa (comitè) que vetlli per la implementació, seguiment i avaluació de les mesures adequades.
4. Promoure activitats de sensibilització i conscienciació sobre els drets dels nens, nenes i adolescents.
5. Protegir i preservar la integritat física, psíquica, psicològica i moral dels menors enfront de qualsevol forma de violència que es pugui manifestar en els entrenaments, competicions i esdeveniments esportius i d'oci de la FCH, incloses les que es puguin produir en xarxes socials i internet.
6. Complir amb l'establert a la Llei de Protecció integral de la Infància i la Adolescència davant la violència (LOPVI)

Aquests principis s'apliquen a totes les persones que formen part de la FCH, i molt especialment a aquelles persones que tinguin funcions que impliquin relació amb menors de edat.

4- MESURES DE PREVENCIÓ

A més de l'adopció del present protocol, la FCH, en el marc de les seves competències i activitat, es compromet a adoptar mesures de prevenció complementàries per a garantir la protecció dels/les esportistes, treballadors/as, personal directiu, oficials i altre personal tècnic, així com de totes les persones vinculades a l'activitat de la FCH, enfront de la violència sexual.

Amb aquest objectiu, la FCH adaptarà les recomanacions que el Consell Català de l'Esport posa a la disposició de les entitats esportives en relació amb la protecció dels/les esportistes. Amb caràcter general, s'adoptaran mesures de prevenció en la gestió de les següents tasques o situacions.

- Designació de la persona delegada de protecció i creació del comitè assessor.
- Contractació de personal de la FCH
- Elaboració de protocols i recomanacions específics pel que fa: el us d'espais esportius, espais complementaris, sales de reunions, Viatges, concentracions i pernoctacions...
- Comunicació, ús d'imatges i xarxes socials.
- Actituds i comportaments en les graderies.

Sense perjudici de les mesures de prevenció esmentades, la FCH desenvoluparà les mesures de prevenció addicionals que consideri adients per al correcte desenvolupament del programa de protecció de la infància i adolescència..

Delegat/da de Protecció:

L'article 48 de la LO 8/2021 disposa el següent:

Les entitats que realitzen de forma habitual activitats esportives o d'oci amb persones menors d'edat estan obligades a designar la figura del delegat o delegada de protecció a què les persones menors d'edat puguin acudir per expressar les seves inquietuds i qui s'encarregarà de la difusió i el compliment dels protocols establerts, així com d'iniciar les comunicacions pertinents en els casos en què s'hagi detectat.

Obligacions:

- Disposar d'un certificat negatiu de delictes sexuals.
- Haver rebut una formació adequada en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.
- Liderar l'estratègia de protecció dels esportistes, assegurant-ne la implantació, la monitorització i l'actualització periòdica correcta.
- Informar a la direcció de la FCH sobre els casos de violència sexual que tinguin lloc al seu entorn d'actuació.
- Acompanyar, assessorar i formar tots els professionals de la RFHE en matèria de drets d'infància, prevenció de violència i bon tracte a la infància.

Responsabilitats:

- Difondre els protocols establerts i vetllar pel seu compliment.
- Implantar un sistema de monitorització de riscos adequat en matèria de protecció per mitjà de la realització periòdica d'avaluacions de riscos i el desenvolupament d'un pla de mitigació d'aquests.
- Atendre les nenes, els nens i els adolescents que acudeixin a la figura del delegat de protecció per expressar les seves inquietuds en matèria de benestar i protecció.
- Afavorir espais per a la reflexió sobre el paper del context esportiu i de l'oci, en la prevenció, la detecció i la notificació de situacions de risc i de maltractament.
- Assegurar que totes les persones de la FCH coneixen els protocols i les polítiques de protecció de la organització.
- Participació activa al Comitè Assessor de Protecció de la infància i l'adolescència

El Comitè Assessor estarà integrat per les següents persones:

- Un/a representant de la Junta Directiva.
- Un/a representant designat pel President de la FCH.
- El/la delegat/a de protecció.

El Comitè Assessor adoptarà les mesures que estimi oportunes en relació amb les conductes de violència sexual, d'acord amb el codi de conducta establert per a cada cas (personal, esportistes, famílies, etc.), en funció de la gravetat d'aquestes, i en tot cas, respectant les decisions adoptades per les autoritats competents.

Contractació de Personal:

La FCH garantirà que els processos de selecció del seu personal en contacte amb menors es duguin a terme d'acord amb els paràmetres següents:

- Tot el personal que treballi amb menors d'edat haurà d'acreditar estar en possessió del certificat d'absència de delictes de naturalesa sexual.
- S'inclourà als contractes una clàusula referent a la protecció de la infància i l'adolescència.
- Tot el personal que treballi amb menors d'edat rebrà formació bàsica en matèria de protecció que inclogui la violència sexual a l'esport.
- Tot el personal que treballi amb menors d'edat haurà de conèixer i signar el seu compromís amb allò que estableix aquest protocol.

S'estableix com a requisit indispensable per a l'accés i exercici de qualsevol professió, oficis i activitats que impliquin contacte habitual amb persones menors d'edat, no haver estat condemnat per sentència ferma per delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals ni de tracta d'éssers humans

Codis de conducta específics

Els codis de conducta són mecanismes de compliment en què s'estableixen regles específiques per als diferents subjectes que participen en les activitats esportives de la FCH, les quals tenen la finalitat de contribuir a la correcta aplicació del present Protocol i consecució dels objectius que estableixen a la LOPIVI. Aquestes pautes de comportament seran de compliment obligat per a totes les persones subjectes al Protocol, i el seu incompliment podrà ser motiu de les accions disciplinàries corresponents. Aquests codis de conducta recullen una llista de comportaments acceptats que ajudaran a crear i mantenir un ambient positiu, divertit i segur per als menors

La FCH haurà d'assegurar-se de que les instal·lacions on es celebrin entrenaments, tecnificacions o campionats sota la seva organització, compleixin les mesures de seguretat adequades per atendre a

menors d'edat.

Xarxes socials:

És fonamental l'ús responsable d'internet i les xarxes socials, conscienciant els menors dels perills existents en aquests mitjans i alertant els adults que treballen amb menors.

La FCH sol·licitarà el consentiment als menors d'edat majors de 14 anys, o als pares o persona que tingui la tutoria legal així acreditada, per als menors de 14 anys, per tal de publicar imatges en què apareguin els menors d'edat, ja sigui individualment o en grup.

5- CONCIENCIACIÓ

Anàlisi de riscos:

La persona delegada de protecció al menor i l'adolescència realitzarà una avaluació de riscos per temporada, o cada cop que tingui lloc un cas de violència o agressió sexual, que permeti identificar les necessitats a cobrir i establir les mesures a adoptar en aquesta matèria.

L'avaluació de riscos permet avaluar el dany potencial que poden patir els esportistes durant la pràctica esportiva. Això també ajudarà a mitigar els possibles riscos que puguin sorgir en el futur.

La persona delegada de protecció organitzaran reunions amb els treballadors de totes les àrees que treballen amb menors d'edat, per supervisar i garantir les mesures de protecció adoptades

Formació:

La Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència, estableix, entre altres mesures, l'obligatorietat de fer una formació específica, especialitzada, inicial i contínua, dels professionals que tinguin un contacte habitual amb menors d'edat.

Els professionals i voluntaris que estan en contacte amb menors, o estiguin involucrats en activitats en què participin menors, han de rebre formació inicial sobre els drets de la infància, la prevenció de situacions d'agressió i maltractament, i sobre les mesures, els protocols i els procediments d'actuació previstos en aquest document

6 -DENÚNCIES I RESOLUCIÓ DE CASOS

Procediment:

La FCH ha d'aplicar el protocol d'actuació davant de qualsevol cas de violència, agressió o assetjament, garantint sempre els principis de protecció, confidencialitat i màxima prudència.

La persona delegada de protecció és la persona responsable de qualsevol activació de protocol actuació i estarà acompanyada en tot moment del comitè de protecció del menor.

El personal de la FCH són agents de prevenció i notificació i no d'intervenció. La seva tasca en aquesta matèria consisteix a complir i fer complir el protocol, així com comunicar i/o reportar a la persona delegada de protecció de la FCH qualsevol trencament del mateix.

La FCH està obligada a investigar qualsevol succés violent o d'assetjament que tingui lloc en el seu àmbit quan hi hagi sospita que s'estigui cometent sobre menors d'edat.

Els treballadors de la FCH estan obligats a intervenir davant d'episodis d'assetjament o altres tipus de violència posant-los en coneixement del delegat de Protecció i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

I. Petició d'ajuda

Qualsevol persona víctima d'abús, assetjament i agressió sexual o qualsevol persona que tingui coneixement d'aquesta situació, es podrà posar en contacte per escrit amb la persona delegada de Protecció de la FCH, a través del email. denuncies@fchipica.cat qui garantirà en tot moment la confidencialitat de les dades del denunciador, així com dels possibles testimonis.

II. Notificar

Qualsevol persona del context esportiu (monitors esportius, entrenadors/es, personal tècnic, etc.) que detecti o sospiti d'alguna situació de risc o de maltractament, bé sigui des del context familiar o bé a nivell intern (per adults treballadors), ho haurà de posar en coneixement del seu coordinador/a o responsable/delegat/ada de protecció qui informará si així procedeix, les forces i cossos de l'Estat.

Es recollirà la notificació per escrit. Hi haurà d'haver un annex de recollida d'informació amb dades generals (data, persona que notifica, fets que notifica, dades personals de les persones afectades, etc.)

III. Recopilació d'Informació

Es realitzarà una reunió urgent de recollida d'informació per valorar la gravetat de la situació, segons criteris de gravetat (edat, tipologia, freqüència, habilitats autoprotecció, etc.).

- Mesures: Davant l'existència d'una possible situació de risc s'activaran de manera immediata mesures de protecció com la supervisió, el suport, l'acompanyament dirigit a la possible víctima per poder reduir l'impacte de la possible situació, especialment si està passant dins l'àmbit esportiu.
- Derivació: Després d'aquesta primera reunió de recopilació d'informació i anàlisi de criteris de gravetat, si es valora que hi ha indicadors de maltractament greu per derivar amb caràcter

urgent es notificarà immediatament als cossos i les forces de seguretat de l'Estat i als serveis socials. Aquesta derivació és responsabilitat del delegat de protecció i comitè de protecció de la infància en coordinació.

IV. Entrevistes familiars i víctimes

Sinó es disposa d'informació suficient per a prendre una decisió es podran realitzar entrevistes amb la víctima i la seva família per aclarir els fets i analitzar la situació. L'objectiu es recopilar la màxima Informació possible per aclarir la situació i determinar si es necessari denunciar externament o si queda dins l'esfera interna de la FCH.

En tot cas, es necessari el consentiment dels pares per a reunir-se amb el menor afectat.

V. Elaboració informe de derivació

La informació es recollirà en un informe que es notificarà als organismes corresponents.

El delegat/da de protecció del menor i el comitè no son responsables de portar a terme una investigació a fons del assumpte, però si de recollir tota la informació que pugui per a facilitar-la en cas necessari a l'administració i serveis socials.

VI. Informar a les Famílies:

Si la situació sospitada no es intrafamiliar es comunicarà als pares i o tutores legals, i s'informarà de la derivació del cas i els passos a seguir, recolzant i mostrant la disponibilitat de la FCH en tot moment.

VII. Tancament:

En el cas de no haver-hi indicis suficients, s'elaborarà un informe d'arxiu, on quedi constància dels fets, per si en un altre moment posterior fos necessari.

Comunicació immediata:

Una de les premisses sobre la qual se sustenta tot procediment de lluita contra la violència en la infància i adolescència és el deure de comunicar (notificar, denunciar) que s'imposa a tota persona que adverteixi indicis d'una situació de violència exercida sobre una persona menor d'edat, que estarà obligada a comunicar-ho de forma immediata a l'autoritat competent i, si els fets Cossos de seguretat, al ministeri fiscal o a l'autoritat judicial, sense perjudici de prestar l'atenció immediata que la víctima necessiti.

Aquest deure és especialment exigible a aquelles persones que, per raó del càrrec, professió, ofici o activitat, tinguin encomanada l'assistència, la cura, l'ensenyament o la protecció de nens, nenes o adolescents i, en l'exercici d'aquestes, hagin tingut coneixement d'una situació de violència exercida sobre aquests.

Quan d'aquesta violència pugui resultar que la salut o la seguretat del nen, nena o adolescent es trobin amenaçada, ho han de comunicar de forma immediata a les forces i cossos de seguretat i/o al ministeri fiscal.

7 - SEGUIMENT I REVISIÓ DEL PROTOCOL

El seguiment i revisió del present protocol de protecció a la infància de la FCH es realitzarà anualment per Delegat de protecció i el comitè assessor.

CONTACTES D' INTERÈS

Qualsevol persona que sigui víctima de violència sexual, o qualsevol persona que tingui coneixement d'aquestes situacions, podrà sol·licitar ajuda verbalment trucant a la FCH o per escrit enviant un correu-e al delegat de protecció a denuncies@fchipica.cat

Alternativament, existeixen els següents recursos públics:

Centre d'atenció i gestió de trucades d'urgència 112 Generalitat de Catalunya – Secretària General d'Interior. Policia de la Generalitat. **Telèfon: 112.** Servei universal gratuït i permanent d'atenció ciutadana de trucades d'urgència i que dona resposta immediata. <https://112.gencat.cat/ca/inici>

Línia telefònica contra la violència masclista (Institut Català de Dones). Telèfon: 900 900 120.

Telèfon gratuït, confidencial permanent que atén les demandes relacionades amb qualsevol forma de situació de violència de gènere. Email: 900900120@gencat.cat

Línia telefònica “Infància Respon” – Direcció General d'Atenció a la infància i l'adolescència DGAIA. Telèfon: 116111

ANNEXOS

ANNEX 1

DEFINICIONS

És important definir els conceptes per a establir les bases sobre les quals es desenvolupen les polítiques de protecció de els/as esportistes, atès que les definicions establiran el marc de referència de casos potencials davant un comitè assessor, comitè disciplinari, cossos de seguretat o altres autoritats competents.

Abús sexual:

És un comportament verbal, no verbal o físic amb connotacions sexuals cap a una persona o un grup que es basa en l'abús de poder i de confiança. Pot ser intencionat o no intencionat. En moltes ocasions l'abús sexual no inclou alt nivell de violència i això fa que la víctima, especialment si és menor d'edat, no sigui conscient que està sent abusada.

És habitual, especialment en entorns esportius d'alt nivell, que es generin fortes relacions desequilibrades de poder i de dependència entre esportistes o entre entrenadors o entrenadores, i esportistes. És llavors quan barreres interpersonals es comencen a trencar sistemàticament fent que els límits siguin difusos i que els/as esportistes no siguin capaços de reconèixer-se com a víctimes d'assetjament i/o abús.

Assetjament:

Comportament prolongat d'agressió o intimidació física, verbal, no verbal o social intencionada, d'una o diverses persones cap a una companya o company més feble.

Pot ser exercit al propi lloc (centre escolar, club d'entrenament i/o a l'exterior), així com emprant les noves tecnologies, i on poden participar persones del propi entorn.

Assetjament sexual:

Qualsevol comportament verbal, no verbal o físic d'índole sexual, no desitjat, dirigit contra una persona amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona o de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

Assetjament per raó de sexe:

Es refereix a un ampli ventall de comportaments verbals o no verbals realitzats a una persona en funció del sexe amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat, i de crear un entorn intimidatori, degradant o ofensiu per a aquesta.

L'assetjament per raó de sexe afecta negativament la cohesió de grup i el benestar de l'alumnat i/o equip, repercutint en el rendiment individual i del grup, i pot comportar l'abandó primerenc dels estudis o la pràctica esportiva

Assetjament per expressió o identitat de gènere

Qualsevol comportament o conducta que per raons d'expressió o identitat de gènere es realitzi amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat i de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, ofensiu o segregat.

Abús físic per negligència

Entrenar amb condicions climàtiques extremes sense l'ús de l'equipament adequat i les mesures preventives necessàries, sent coneixedors/es del perjudici per a la salut que pot causar.

Obligar la persona menor a competir en estat de malaltia o lesió.

Bon tracte

S'entén per bon tracte aquell que, respectant els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents, els garanteix una cura càlida i propera que s'ajusta a les necessitats i fases de desenvolupament, i que proporciona figures vinculants segures. El bon tracte promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a la mateixa protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels nens, nenes i adolescents (article 1.3 LO 8/2021).

Ciberbullying

Utilització de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (Tics) per fer Bullying, mitjançant missatges de text, xarxes socials, telèfon mòbil, fotos, vídeos, etc.

Bullying

Fa referència a comportaments agressius físics, verbals o psicològics, no desitjats, que es produeixen entre joves de forma reiterada al llarg del temps, i que causen dany físic, emocional, social o educacional a la víctima.

Es consideren còmplices aquelles persones que tenint coneixement d'una situació de violència sexual no fan res sobre aquest tema. Les actituds passives, la no intervenció, la negació o el silenci de les persones que es troben en llocs de presa de decisions en l'àmbit esportiu comporten que les conseqüències psicològiques de l'assetjament i l'abús sexual siguin majors. La inacció per part de les persones còmplices fa creure a víctimes de violència sexual que aquests comportaments són legals i socialment acceptables, i que les persones que estan en l'àmbit de l'esport no tenen poder per a parlar sobre això o fer alguna cosa per a erradicar-ho.

Entorns segurs:

Un entorn segur es defineix com aquell que respecti els drets de la infància i promogui un ambient protector físic, psicològic i social.

Grooming o ciberassetjament

Conjunt de pràctiques o accions empreses deliberadament per un adult i l'objectiu del qual és guanyar-se primer la confiança del menor per després instar-lo a enviar fotos o vídeos amb contingut sexual. Inclou diferents passos:

Identificació i selecció de la víctima potencial:

- *Observar quin esportista és vulnerable.*
- *Buscar moments per a saber si pot ser una persona de confiança, discreta, que guardi els secrets.*
- *Comprovar que és una persona susceptible.*
- *Començar a fer-se amic/a d'aquesta persona.*
- *Ser agradable.*

Consolidació de la relació de confiança:

- *Fer-li sentir especial, prometent èxits esportius.*
- *Passar temps tot sol amb aquesta persona.*
- *Escoltar-la.*
- *Ser constant.*
- *Establir les condicions mínimes per a cada trobada.*
- *Començar a negociar “has de fer això perquè jo he fet l'altre”.*

Construcció sobredimensionada de la idealització i la lleialtat:

- *Sotmetre a la víctima a través de la disciplina esportiva.*
- *Utilització de la reputació en l'àmbit de l'esport per a posicionar-se sobre la víctima i el seu entorn.*
- *Creació d'una relació de dependència.*

Aïllament i control:

- *Impedir a la víctima estar amb la resta d'iguals o menysprear altres amistats i suports d'aquesta.*
- *Restringir la confiança a la seva mare, el seu pare o persones tutores, però en cap cas se li permet tenir confiança amb les seves companyes/us, o altres persones.*
- *Ser incongruent i actuar de manera ambigua en crear expectatives, o actuar sense criteri a l'hora de reprendre o castigar la víctima, generant dubtes, gelosia i ansietat per no rebre l'atenció que necessita.*

- *Comprovar reiteradament el compromís i la lleialtat de la víctima a través de preguntes i interrogatoris.*

Abús sexual:

- *Incursió gradual en límits sexuals ambigus.*
- *Si la víctima es resisteix, enganyar-li dient “l'última vegada no et va importar”.*
- *Demandar-li que col·labori: “em pertany, és el menys que pots fer”.*
- *Oferir protecció, fent-li sentir responsable i culpable: “no diré res, és el nostre petit secret”.*

Vot de silenci, secretisme:

- *Desacreditar a la víctima de manera que no tingui una altra elecció que romandre en aquesta situació: “la resta no ho entendreà”, “ningú et creurà”.*
- *Amençar a la víctima: “si li ho expliques a algú et faré mal”, “faré mal a algú que t'importa”, “et tiraré de l'equip”.*

Maltractament físic

Preveu diferents situacions:

- *Mitjançant una agressió física directa, es pot provocar un dany i/o lesió.*
- *La intensitat de l'entrenament i l'exigència de les competicions excedeixen les capacitats de desenvolupament maduratiu.*
- *Us de substàncies dopants.*
- *Se'ls obliga a participar a les competicions amb lesions.*
- *Càstigs que provoquen dolor físic.*

Maltractament emocional

- *Les persones menors d'edat pateixen crítiques, insults, sarcasme intimidacions i/o vexacions reiteradament.*
- *Les expectatives sobre el menor d'edat són molt altes i generen excessiva pressió i ansietat, i són perjudicials per a la salut.*
- *Es considera que la seva vàlua esportiva està lligada als èxits que s'assoleixen.*
- *Apareixen situacions de rebuig contínues, com excloure-la/es de les competicions i/o entrenaments o realitzar constants valoracions negatives.*
- *S'amenaça amb càstig físic si no compleix les expectatives marcades o la humiliació pública.*
- *No es permet que entreni amb els companys/es sense causa justificada, aïllant la persona menor d'edat de la resta de l'equip.*

Novatades

Conductes tradicionals que es duen a terme a l'exèrcit, col·legis majors, equips esportius, etc. Es tracta d'obligar els nous membres a dur a terme actes d'iniciació simbòlica, en molts casos, humiliants o vexatoris i de clara connotació sexual, que duen a terme companys o companyes, l'autoritat dels quals

rau en el fet de portar més temps al mateix grup.

Segons el parer del COI les novatades en l'esport es presenten com un ritual de trànsit que han de complir els/as nous membres d'un equip per a obtenir l'acceptació en aquest. Sovint ocorre davant la falta de supervisió per part d'una persona adulta i en relació amb el consum d'alcohol. Així mateix, aquests rituals, amb freqüència, impliquen una activitat sexual indesitjada.

Violència sexual

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per violència tota acció, omissió o tracte negligent que priva les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de la forma i el mitjà de comissió, inclosa la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment la violència digital.

Es consideren còmplices aquelles persones que tenint coneixement d'una situació de violència sexual no en fan res. Les actituds passives, la no-intervenció, la negació o el silenci de les persones que es troben en llocs de presa de decisions en l'àmbit esportiu comporten que les conseqüències psicològiques de l'assetjament i l'abús sexual siguin més grans. La inacció per part de les persones còmplices fa creure a víctimes de violència sexual que aquests comportaments són legals i socialment acceptables, i que les persones que estan a l'àmbit de l'esport no tenen poder per parlar-ne o fer alguna cosa per erradicar-lo.

En qualsevol cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, la distracció o el tracte negligent, les amenaces, injúries i calúmnies, l'explotació, incloent-hi la violència sexual, la corrupció, la pornografia infantil, la prostitució, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital, el tràfic d'éssers humans amb qualsevol fi, el matrimoni forçat, el matrimoni infantil, l'accés no sol·licitat a pornografia, l'extorsió sexual, la difusió pública de dades privades així com la presència de qualsevol comportament violent al seu àmbit familiar.

ANNEX II

MARC JURÍDIC

Convenció sobre els Drets dels Infants, segons la qual els i les infants deixen de ser objectes passius que necessiten cures i caritat, per a passar a ser considerats éssers humans amb un conjunt diferenciat de drets. La Convenció va ser ratificada per Espanya al 1990, i per tant, és d'obligat compliment per part del govern espanyol. La Convenció també defineix les obligacions i responsabilitats d'altres agents com pares i mares, professorat, professionals de la salut, investigadores i les mateixes nenes, nens i adolescents.

Per a ajudar a la interpretació i aplicació dels drets de la infància segons la Convenció sobre els Drets dels Infants, es redacten les Observacions Generals, que s'encarreguen de connectar aquest marc de dret internacional amb realitats educatives, sanitàries, jurídiques i socials que concerneixen als infants i als adolescents.

Les Observacions Generals més rellevants en la protecció de la infància són:

- *Observació General núm.12. El dret de l'infant a ser escoltat.*
- *Observació General núm.13. El dret de l'infant a no ser objecte de cap tipus de violència.*
- *Observació General núm.14. El dret de l'infant al fet que el seu interès superior sigui una consideració primordial.*

Altres documents fonamentals per garantir la protecció dels drets dels infants són el Conveni per a la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual (Conveni de Lanzarote) i el Conveni sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Conveni d'Estambul).

Finalment, la Directiva 2011/92/UE del Parlament Europeu i del Consell relativa a la lluita contra els abusos sexuals i l'explotació sexual dels menors i la pornografia infantil, aprovada el 13 de desembre de 2011, determina, en el seu article 19, que tota persona menor d'edat que sigui víctima d'aquest tipus de delictes sigui considerada com a víctima especialment vulnerable.

Normativa Estatal:

- *Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència en front a la violència(LOPVI).*

Aspectes rellevants de la LOPVI en referència a qualsevol persona que estigui vinculada a entitats físic- esportives on participin infants i adolescents:

1. *Obligació del deure de comunicació de les situacions de violència. En aquest sentit, s'estableix un deure genèric, que afecta a tota la ciutadania, de comunicar de manera immediata a l'autoritat competent l'existència d'indis de violència exercida sobre nens, nenes o adolescents. Aquest deure de comunicació es configura d'una forma més exigent per a aquells col·lectius que, per raó*

del seu càrrec, professió, ofici o activitat, tenen encomanada l'assistència, la cura, l'ensenyament o la protecció de persones menors d'edat: personal qualificat dels centres sanitaris, centres escolars, i centres d'esport i oci i establiments en els quals resideixin habitualment nens, nenes o adolescents. En aquests supòsits, s'estableix l'obligació de les Administracions Públiques competents de facilitar mecanismes adequats de comunicació i intercanvi d'informació.

- 2. Dotar de mitjans necessaris i accessibles perquè siguin els propis nens, nenes i adolescents víctimes de violència, o que hagin presenciat una situació de violència, els que puguin comunicar-ho de manera segura i fàcil. (Telèfon de la Infància).*
 - 3. Deure de comunicació de l'existència de continguts en Internet que constitueixin una forma de violència o abús sobre els nens, nenes o adolescents, siguin o no constitutius de delictes, en tant que l'àmbit d'Internet i xarxes socials és especialment sensible a aquest efecte.*
 - 4. La llei garanteix la protecció i seguretat, de les persones que compleixen amb el seu deure de comunicació de situacions de violència, amb l'objectiu d'incentivar el compliment de tal deure.*
 - 5. En l'àmbit educatiu, d'oci i de l'esport s'estableix la necessitat de comptar amb protocols d'actuació enfront d'indicis d'assetjament escolar, ciberassetjament, assetjament sexual, violència de gènere, suïcidi, autolesió i qualsevol altra forma de violència, i també comptar amb un Coordinador o Coordinadora de Benestar i Protecció, en tots els centres educatius o el Delegat o Delegada de Protecció en el cas de l'oci i l'esport per a assessorar i ajudar en el correcte funcionament d'aquests protocols.*
 - 6. Exigència del requisit de no haver comès delictes contra la llibertat o indemnitat sexuals o de tràfic d'éssers humans per a desenvolupar activitats que suposin contacte habitual amb persones menors d'edat. A fi d'ampliar la protecció, s'estén l'obligació d'acreditar el requisit de no haver comès delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals a tots els treballadors i treballadores, per compte propi o aliè, tant del sector públic com del privat, així com a les persones voluntàries.*
- Codi Civil publicat per Reial decret, de 24 de juliol de 1989 (BOE núm. 206 – 25/07/1989).*
 - Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei de Enjudiciament Civil (BOE núm. 15 – 17/01/1996).*
 - Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció de la infància i de l'adolescència (BOE núm. 175 – 23/07/2015).*
 - Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 11 – 13/01/2000).*
 - Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció de la infància i de l'adolescència (BOE núm. 180 – 29/07/2015).*
 - Reial Decret 1774/2004, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 209 – 30/08/2004).*
 - Codi Penal, en la modificació de l'any 2015. L'article 183.1 disposa que "Aquell que realitzi actes de caràcter sexual amb un menor de setze anys serà castigat com a responsable de l'abús sexual amb pena de presó de dos a sis anys".*

Normativa catalana:

- *Estatut d'Autonomia de Catalunya.*
- *Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (DOGC núm. 5641 – 02/06/2010). Estableix l'obligació dels poders públics de prendre totes les mesures necessàries per a protegir els i les infants i adolescents de qualsevol forma de maltractament i, especialment, de qualsevol forma de violència física, psíquica o sexual. També fa referència a la responsabilitat de la ciutadania per a la protecció dels infants davant els maltractaments i, respecte l'obligació de col·laboració de les diferents administracions. L'Article 8 disposa que tot infant o adolescent ha d'ésser protegit de qualsevol forma de maltractament (físic, psicològic, negligència, tracte indigne, explotació laboral, explotació i abusos sexuals, corrupció, manipulació, mal ús de la seva imatge i qualsevol altra forma d'abus).*
- *Ordre BSF/331/2013, de 18 de desembre, per la qual s'aproven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels nens/as i adolescents (DOGC núm. 6530 – 30/12/2013).*
- *Acord de Govern 55/2017, de 25 d'abril, per la qual s'atribueix al número telefònic 116 111 (Infància Respon), a l'atenció de casos d'assetjament en l'àmbit dels centres educatius, del ciberassetjament i dels abusos sexuals a nens/as i adolescents (DOGC núm. 7358 – 27/04/2017).*
- *Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422 - 16/07/2009).*
- *Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686 - 05/08/2010).*
- *Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670 – 06/07/2006).*
- *Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (DOGC núm. 6730 - 17/10/2014).*
- *Llei 17/2020, de 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (DOGC núm. 8303 – 24/12/2020).*

En l'àmbit esportiu

- *Decret Legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport (DOGC núm. 3199 – 07/08/2000).*
- *Llei 3/2008, de 23 d'abril, de l'exercici de les professions de l'esport (DOGC núm. 5123 - 02/05/2008).*
- *Decret 267/1990, de 8 d'octubre de 1990, de regulació dels consells esportius. (DOGC núm. 1368 - 16/11/1990).*
- *Decret 55/2012, de 29 de maig, pel qual es modifica el Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya (DOGC núm. 6139 – 31/05/2012).*
- *Pla estratègic d'esport escolar de Catalunya 2020-2030 (DOGC núm. 8342 – 16/02/2021).*